

Ungersk vizsla, korthår

Kristina Pettersson

Rasens historia och ursprung

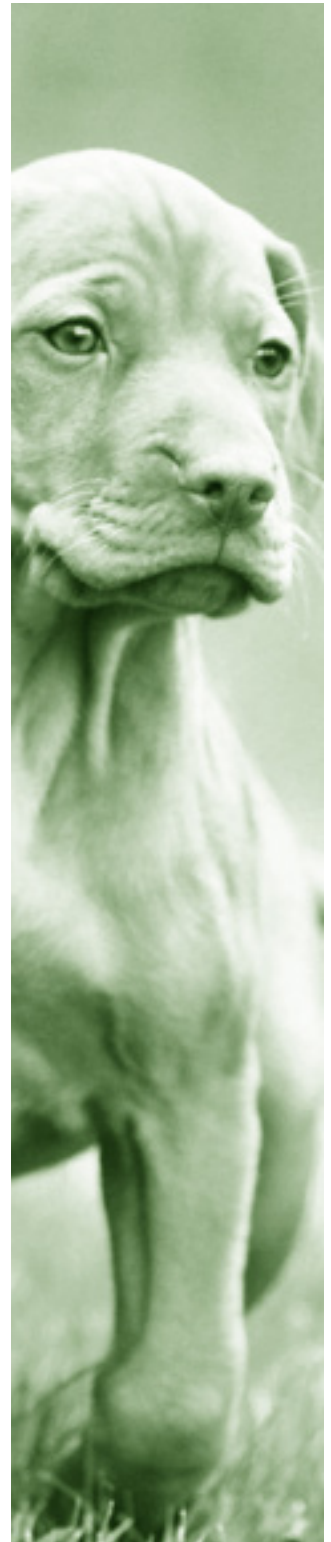
Det är svårt att säkert spåra rasens tidigaste ursprung och uppgifterna är delvis motstridiga, men de tros gå tillbaka så tidigt som till 900-talet när de krigande nomadstammarna, magyarerna, flyttade in till Karpaternas dalgångar, det som i dag utgörs av Ungern. De jakthundar som magyarerna medförde parade sig med lokala hundstammar och senare med turkarnas gula hundar under deras invasion på 1500- och 1600-talet. Denna gula hund blev sedermera känd som den ungerska vizslan.

Ungerska historiker menar att föregångare till rasen finns avbildade i några av de jaktscener som illustrerar Wienerkrönikan, som skrevs av Karmeliternas brödraskap 1357. Detta verk är en erkänd illustrerad historisk nedteckning av ungersk kultur och redan där nämns vizslan vid namn. Vizsla betyder "att söka" på turkiska. På ungerska betyder det "fågelhund". I århundraden var det den jagande adeln i Ungern som hade vizslan och innan eldvapnen introducerades på 1600-talet användes den till att söka och ställa fågel som sedan togs med nät eller falk.

Efterhand önskades en "allround" jakthund, som kunde användas till att söka, ställa och apportera både hårvilt och fågel. Hunden skulle vara snabb, arbeta i mycket god kontakt med sin förare och ha en utmärkt näsa. Det sägs även att man ville ha en lättlärd hund så att det gick snabbt att träna och lära den vad den behövde för att fungera som jakthund.

Den ungerska slätten med sin omväxlande täta, buskiga terräng blandad med våtmark och helt öppna vidder gav en mycket stor artrikedom. Rasen skulle också kunna användas vid jakt på hjort, vildsvin och varg som skulle ställas och hållas kvar med skall. Vanligen släpptes hundarna i par vid dessa jakter. Rasen är resultatet av en mycket selektiv avel. Under både 1700- och 1800-talet korsades flera olika raser in för att stärka och förbättra dess egenskaper i enlighet med ovan, bland annat irländsk och engelsk setter, korthårig vorsteh, blodhund, sloughi och foxhounds.

Både första och andra världskriget samt ryssarnas påföljande ockupation av Ungern höll på att utplåna rasen. Stora delar av populationen dukade under eller försvann. Efter första världskriget kom till exempel stora områden att tillhöra angränsande länder som Rumänien, forna Tjeckoslovakien, Österrike och forna Jugoslavien. Det innebar att det plötsligt bodde många ungrare, inklusive deras hundar, i ett annat land. Under 1920-talet grundade så några vizslauppfödare en form av rasklubb för att återuppbygga rasen och de genomsökte landet efter den gamla typen av vizslan. Resultatet blev ett dussintal hundar som uppges vara grunden till alla registrerade vizslor i Ungern. Den första standarden antogs av FCI 1935.

Andra världskriget och den efterföljande ryska ockupationen ledde bland annat till att många ungrare flydde och tog sina hundar med sig eller fick lämna dem kvar vind för våg. Det ledde emellertid till att rasen etablerade sig i Europa och USA. Den kom till USA i början av 1930-talet och till England i början av 1950-talet. I Ungern fick man för andra gången försöka återskapa rasen. Även här finns uppgifter om att det skulle använts ett dussintal hundar för att rekonstruera rasen. I dag är den spridd över så gott som hela världen. Rasen är att betrakta som en nationalras som ligger ungrarna mycket varmt om hjärtat och är såväl familjemedlem som jaktkamrat.

*Stånd! Wenters Dévai
Ållit med andrapris i
unghundsklass på jaktprov, äg
och foto: Karin Olebjörk*

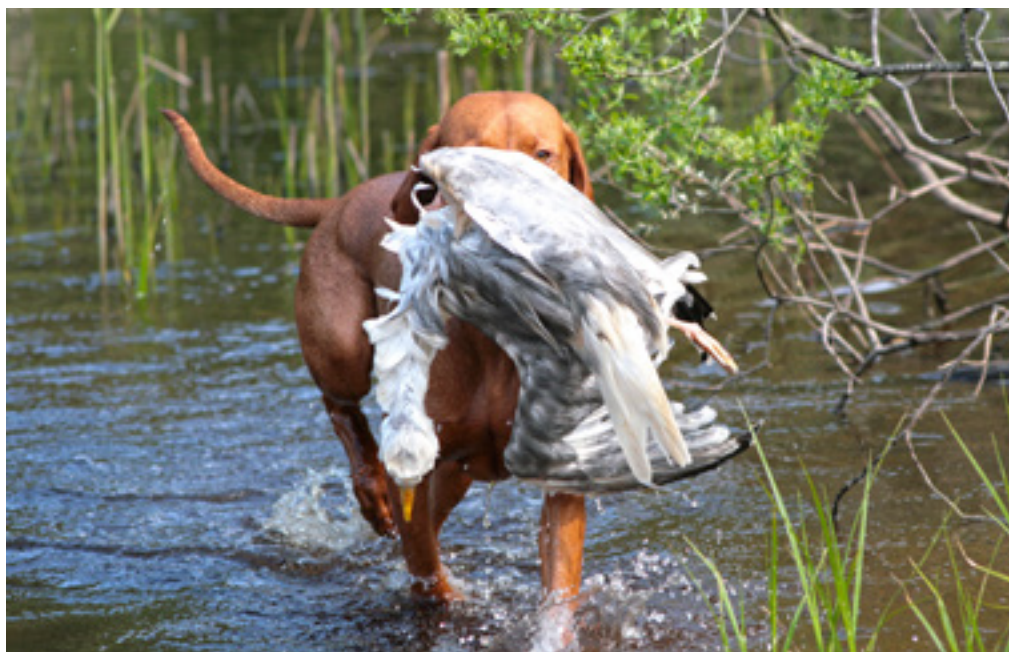
I dag används vizslan som stående fågelhund och ska apportera både på land och i vatten. Den används även vid småvilts- och stötjakt, samt vid eftersök på skadeskjutet vilt. Det är med andra ord en mångsidig jakthund. Utmärkande för vizslan är att den är mycket lättlärd och har en vilja att vara sin förare till lags ("willing to please"). Trots rasens mildhet kräver den konsekvent uppföstran med tydliga gränser, men är känslig för omild och brysk behandling. Den knyter snabbt starka band med sin förare och vill vara i närheten av sin/sina ägare. Det medför också en viss vaktinstinkt. Den håller god kontakt under jakt, har en utmärkt näsa och går sällan förbi vilt. Den ska apportera med glädje både på land och i vatten. Den har också blivit vanligare på utställningar och även använts till så vitt skilda saker som lydnad, agility, bruks, räddning med mera.

Vizslan i SVK

Inledningsvis var de som var aktiva med vizsla en mycket liten skara. Flera frågor diskuterades i samband med var de olika raserna skulle ha sin hemvist när delningen av

raserna ägde rum 1995 inom SVK. Det som kom att spela en stor roll för vizslan var att det i grunden inte var så stor skillnad på arbetet/momenten som ingick i de prov som vizslan gjorde i hemlandet och med de som fanns i SVK. Bland annat hade Jeanette Feledi, Jacob Hallencreutz och Kristina Pettersson flera gånger besökt Ungern i början av 1990-talet och sett deras prov.

Avancen skiljer sig förstås, då vårt sätt att låta hunden avancera bara förekommer i Norden, men i övrigt är grunden i princip densamma: hundarna ska kunna apportera både på land och vatten, spåra, klara skott, söka (om än inte riktigt lika stort som vi ibland vill i Sverige och provtiden är oftast längre här) samt stå för fågel.

In för avlämning vid vattenapportering, här Madarasz Malva, äg Kristina Pettersson. Foto: Ewert Johansson

De som ville vara kvar i vorstehklubben var i majoritet och trots att vi var väldigt få och rasen inte ens har Tyskland som hemland, så blev vizslan kvar, både på gott och ont. Det finns förstås vissa justeringar när det gäller jaktprov, med mera, som hade varit till gagn för rasen, men å andra sidan hade rasens jaktliga framsteg sannolikt inte varit där de är i dag utan vorstehklubben.

Kenneth Sundvall, med flera, var ett stort stöd och i och med delningen fick rasen 2001 sitt första egna avelsråd genom Kristina Pettersson, tillika veterinär, som satt fram till 2012. Därefter har Jeanette Feledi och Karin Olebjörk varit avelsråd och 2015 blev Kristina Pettersson återigen avelsråd. Med början under den senare delen av 1990-talet anordnades särskilda fältprov, i början tillsammans med långhårig vorsteh, för att uppmuntra start på jaktprov och möjliggöra för avelsråden att få en samlad bild av hundarna.

Senare tog bland andra Eva Kits Nilsson, Kristina Pettersson, Karin Olebjörk, med flera, initiativ till träffar och särskilda prov. Allt det här har givetvis bidragit till rasens

jaktliga utveckling. Delvis i linje med detta anordnade Catarina Wik, med flera, 2015 ett särskilt fältprov över tre dagar med inbjudan till de andra nordiska länderna att delta, därav kallad Nordic Vizsla Cup och det saknades endast deltagare från Finland på grund av prov samma helg hos dem.

Alla deltagare vid särskilt fältprov 2013 på Ervalla, Örebro. Foto: Ulrika Mohlavyr Mohlin

Rasen i Sverige

I Sverige registreras de första vizslorna 1971 och båda var importer från Ungern: Lörin-czi Kund Agyar och Apostol Bob.

Den tredje hunden importeras 1972, Széppataki Abigél, och samma år föds den första kullen i Sverige under kennelnamnet Mariebergs, uppfödare Brita Söderberg, tillika känd tax- och pointeruppfödare. Det blir dock bara två kullar med Mariebergs kennelnamn.

Under 1970-talet började Iréne Patricius från Ungern att i Sverige föda upp vizsla under sitt kennelnamn Zsabófai som hon tagit med sig från Ungern och första kullen kom 1975 efter Lörinci Kund Agyar och Zsabófai Britta som importerats från Ungern. Det blev fem kullar, 28 valpar, och sista kullen registreras 1991. Härifrån kommer modern, Zsabófai Marika, till den första jaktprovsmeterade vizslan i Sverige: Watoto's Bona-Dea Of Hun-Tibbs, uppfödare Eva Cederberg. Hon hann föda upp två kullar under kennelnamnet Watoto's innan hon gick bort. En hund i första kullen, Watoto's Apollon, ägare Kristina Pettersson, blev Svensk Lydnadschampion. Den andra kullen hjälpte Gun Petersons till med, kennel Hun-Tibbs, därav tillägget "of Hun-Tibbs".

Det var från Kennel Zsabófai som Gun Petersons köpte en tik som blev starten på Kennel Hun-Tibbs med första kullen 1979. Kenneln är verksam än i dag, numera tillsammans med Mattias Petersons, och har hittills, fram till 2015, fött upp totalt 25 kullar med den senaste kullen 2014. Det är två hundar från kenneln som har gått till pris på jaktprov och en hund som blivit Svensk Lydnadschampion, Hun-Tibbs Fiona, ägare Ulla Johansson. I början av 80-talet importerade Gun hanhunden Alex från Norge. Han hade engelskt och ungerskt påbrå i stamtavlan och kom under lång tid att dominera aveln genom sammanlagt 61 avkommor, då det under dessa år föddes en eller högst två kullar per år. Det innebar att i princip alla vizslor i Sverige var släkt med varandra och

räddningen blev de hundar som importerades från England runt 1990-talet och åren därefter. Även Gun Petersons importerade en hanhund från England, Vaternish Star at Knight, som fick 31 valpar.

I början av 2000-talet flyttade Martin Herr med familj till Sverige från Holland och de hade med sig sin hanhund, Ekszer Bimbo Spike. Han var både jaktprovsmriterad och utställd i Holland. Förutom Hun-Tibbs R-kull fick han två kullar, däribland tiken Lattja-Fai Viharos-Vezér som blev den tik Elisabeth Macauley Pruzsina började sin uppfödning med under kennelnamnet Superkanias.

Gun Petersons köpte 2012 hanhunden Shadowfields Nootau, från Anna-Lena Fagerström. Han användes till två kullar, dels 2014 med Hun-Tibbs Tanja, dels 2015 med Granitehill Umpa Lumpa.

Den första engelska importen, Galfrid Ilke, togs in 1989 av Jeanette Feledi och blev början på Kennel Vadoca's uppfödning. Den första kullen föddes 1989. Kenneln är fortfarande verksam, om än i mindre omfattning, och har hitintills fött upp tolv kullar, med sammanlagt 10 jaktprovsmriterade uppfödningar. Den senaste kullen föddes 2015.

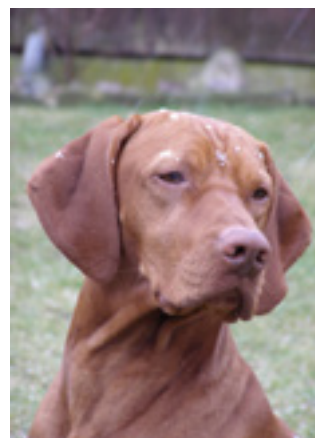
Galfrid Ilke var dräktig med GBSHCH Castlefield Mill Lane när hon kom till Sverige 1989 och totalt fick hon två kullar. Vadoca Vasiri, ur en av kullarna, fick totalt tre kullar och den sista kullen blev till genom inseminering med den ungerska hanhunden Csartarkai Almós. Ur den kullen blev för första gången tre avkommor jaktprovsmriterade. Det kom att dröja till 2004 innan det upprepades genom Kennel Madarasz första kull och igen 2007 då Vadocas K-kull föddes och senast 2012 med F-kullen från Busvizslans Kennel.

Föräldrarna till Vadocas K-kull var var den tyska hanhunden Carlos Von Der Wallmey och Vadoca Jaroslava. Förutom en tik som blev jaktprovsmriterad här i Sverige, Vadoca Kardemumma, som även har tre förstapris i ekl lydnadsprov, kom en hanhund till Norge, Vadoca Kvanne, och meriterades där. Den tredje avkomman som blev jaktprovsmriterad var den valp som hanhundsägaren, Gregor Scheffer, tog som parningsvalp: Vadoca Krasse. Han blev mycket framgångsrik, VJP 75 poäng, JR-HZP 193 poäng (max 193 poäng) och provvinnare, VGP förstapris med 336 poäng och provvinnare, HD A samt mönstring Sehr Gut/Vorzüglich och därmed godkänd avelshund i Tyskland.

Som nämndes tidigare importerades en del engelska hundar runt 1990-talet och förutom Galfrid Ilke, importerades Griffon Wryneck, och Gardenway Sailmaster, ägare Jeanette Feledi/Jacob Hallencreutz. Båda gick till pris på jaktprov: Gardenway Sailmaster fick andrapris ökl och Griffon Wryneck tredjepris ökl.

Griffon Wryneck fick totalt fem kullar. En av kullarna är med Gardenway Seaspray, ytterligare en hund som togs in från England. I den kullen återfanns Vadoca Prudence, ägare Magdalena Haeger, som blev godkänd tjänstehund räddning och Svensk Lydnadschampion. Vadoca Prudence fick en kull med endast två valpar under kennelnamnet Aranirmis, men kenneln är inte aktiv i dag.

Jeanette Feledi och Jacob Hallencreutz importerade även en hanhund från Ungern 1996, Pitypang Tobias. Han är ännu den enda vizslan som gått till pris på SVK:s riksprov, med ett andrapris i ukl 1996 på fjäll. Han fick två kullar, däribland Vadoca Hector med andrapris ökl på jaktprov.

Vadoca Krasse, flerfaldig provvinnare och godkänd avelshund i Tyskland, äg Georg Scheffer. Foto: Kristina Pettersson

Efter ett uppehåll köptes i början av 2000-talet Funny Farms Eszmény från Katalin Abrahamsson, numera Poór, och Lennart Abrahamsson. Hon fick andrapris ökl på jaktprov och två kullar med två slovakiska hanhundar.

Katalin Abrahamsson, numera Poór och Lennart Abrahamsson hade under kennelnamnet Funny Farms haft tre kullar med den första 1995 och den senaste 2005 med sammanlagt 3 jaktprovsmriterade uppfödningar. En tik importerades från England, Gryffe Freedom Seeker. Hon parades med en hane med tyskt påbrå, importerad till Danmark, Anton Von Der Kurpfalz, vilket bland annat gav tiken Funny Farms Régi Alom, som köptes av Roald Elvenes i Norge, Kennel Miessvárri, som även föder upp setter till jakt. Tiken blir den första jaktprovsmriterade vizslan i Norge.

Katalin importerar också en tik från Ungern, Vadászfai Cicke, som paras med Adrian Av Miessevárri, alltså från Roalds första kull efter Funny Farms Régi Alom, där två avkomor blir jaktprovsmriterade: Funny Farms Eszmény och Funny Farms Elragadó. Rolf och Birgitta Hellberg importerade 1993 hanhunden Agasvari Birthday Prezzy från

Funny Farms Eszmény, en av få vizslor med provmerit på fjäll, ett andrapris i unghundsklass, förutom ett andrapris på fält i öppen klass och tillika World Winner-08, äg Jeanette Feledi & Jacob Hallencreutz, foto: Kristina Pettersson

Australien. Han fick fyra kullar där en av valparna var Huvigas Zera som Rolf parade med Rezmatra Rally. Han behöll en hanhund, Max, som blev både svensk utställningschampion och jaktchampion.

Birgit Mattsson börjar med Hun-Tibbs Garja föda upp vizsla under kennelnamnet Huvigas. Den första kullen föddes 1990 och den senaste 2005, totalt nio kullar. Tre hundar från kenneln har gått till pris på jaktprov: Huvigas Bennie, Huvigas Zera och

Huvigas Pluto. Huvigas Pluto var även framgångsrik på bruksprov i rapport och spår, båda i elitklass. Huvigas Pluto blev använd till två kullar.

Ingela Marklund köpte Hun-Tibbs Katitzi, från Kennel Hun-Tibbs och födde upp vizsla under kennelnamnet Isblommans, med första kullen 1995 och den senaste 2001, totalt sex kullar. Hun-Tibbs Katitzi är den tik i Sverige som fått flest valpar med sina 31 avkommor fördelade på fem kullar. Ingela importerade även hanen Canine Gutsy Wonder, från Finland, som fått fem kullar efter sig. Från Hun-Tibbs kom även Hun-Tibbs Lattja som blir starten för Eva Bellman med Kennel Lattja-fai. Den första kullen föddes 1997 och den senaste kom 2004, totalt 4 kullar. Det är två hundar från kenneln som gått till pris på jaktprov: Lattja-Fai Ursi samt Lattja-Fai Uriel, båda hundarna från samma kull efter Canine Gutsy Wonder och Lattja-fai Trixa. Pappan till Lattja-fai Trixa är en import från England, Bournehouse Goldfinch.

Frida-Elanor blev början på Eva Kits Nilssons uppfödning Busvizslans, numera tillsammans med Sune Nilsson. Far till Frida-Elanor var Huvigas Bennie, som också var Evas första vizsla. Frida-Elanor har andrapris på jaktprov i ökl och fick tre kullar. Den första med den finska hanen Stabian Idefix, som bland annat resulterade i Busvizslans Asztra, som blev början på Kristina Petterssons uppfödning, Kennel Madarasz. Kennel Busvizslans första kull föddes 2001 och den senaste 2015 med totalt 8 kullar och sammanlagt 9 jaktprovsmärkerade uppfödningar. Två tikar importerades till kenneln, Contessa av Miessévarri från Norge och Annie z Králova Dvora från Tjeckien, varav den sistnämnda fick tre kullar, varav en kull med den tyska hanen, Iko Von Munster-Heide, där för fjärde gången, tre avkommor blev jaktprovsmärkerade.

Kristina Pettersson börjar, som nämnts, sin uppfödning med Busvizslans Asztra under

Huvigas Bennie, World Winner-98 med ett första pris i elitklass på jaktprov, som även tilldelats G Schildts vandringspris 1997, äg Eva Kits Nilsson. Foto: Kristina Pettersson

kennelnamnet Madarasz, numera tillsammans med Malin Liljeholm. Den första kullen föddes 2004 och den senaste 2013, totalt sex kullar med sammanlagt 12 jaktprovsmeriterade uppfödningar. Ur den första kullen 2004 blev för andra gången, tre avkomor jaktprovsmeriterade: Madarasz Minta, Marós och Malva. Föräldrarna till den kullen, Vadoca Mikor och Busvizslans Asztra är för närvarande de två vizslor med 9 i fältbetyg på jaktprov i ukl respektive ökl. Vadoca Mikor blev också Svensk Lydnadschampion. Han fick tre kullar i Sverige samt ett par kullar i Finland varav en hane Stormkeeper Falcon, ägare Carolina Nykvist, och en tik Stabian Julia, ägare Helen Walsh, importerades hit och den sistnämnda har andrapris på jaktprov i ökl.

Två kullsyskon importerades från Tjeckien 2008, Irith Z Panských Lesu, ägare Maria Fredriksson, och I'Rima Z Panských Lesu som kom till Kristina. I'Rima fick andrapris ökl jaktprov och parades 2012 med Madarasz Oktán vilket resulterade i R-kullen. Där blir fyra avkomor jaktprovsmeriterade, vilket är första gången som så många i en och samma kull blir det. Två kullsyskon blir också svenska utställningschampions, Madarasz Rheia och Madarasz Rakel, vilket bara hänt en gång tidigare och då ur den kull pappan kommer ur, O-kullen: Madarasz Oktán och Madarasz Orca, som också båda är svenska utställningschampions. Madarasz Oktán blir även BIS på SVK:s riksutställning 2012. Kristina importerade 2014 även Briliáns Delonga Bohemia från Tjeckien och hon har andrapris ukl jaktprov.

Från England importerades 2005 två kullsyskon, Rezmatra Rally, ägare Daniel Julander, och Rezmatra Scheherezade, ägare Anna-Lena Fagerström. Rezmatra Rally tävlade framgångsrikt i bruks och blev uppflyttad till högre klass spår samt fick andrapris ökl på jaktprov. Han fick tre kullar där en av valparna är den tidigare omnämnde Max, som blev både utställnings- och jaktchampion. Rezmatra Scheherezade blev början på Anna-Lena Fagerströms uppfödning Shadowfield med två kullar hitintills, 2011 och 2013. Far till den första kullen är en engelsk import, Roughshoot Casper Of Sweden, ägare Berit Olsson, som har andrapris i ökl på jaktprov. Anna-Lena importerade 2013 även hanhunden Hungaricum Dukát Dugó från Ungern som var avelsgodkänd där. Han har i dagsläget, 2015, två kullar.

Karin Olebjörk började sin uppfödning, Olebjörks kennel, med Busvizslans Barna B-Nova som parades med Bosco Jantar Devil från Slovakien, 2008, och den senaste kullen föddes 2015. Totalt har det fötts 9 kullar med sammanlagt 12 jaktprovsmeriterade uppfödningar. Så småningom tog hon över Busvizslans Cimbora Csákó och startade honom på jaktprov, vilket resulterade i andrapris ökl och han blev far till två kullar så här långt (2015).

Karin importerade först Farah Z Nanikinho Dvora, förstapris i ökl jaktprov, från Slovakien som fick två kullar, dels med Glen Z Panských Lesú, dels med Asco Vom Dritten Herzog. Senare importerades Wenters Dévai Állít från Holland, som hade andrapris ukl på jaktprov och fick två kullar. I den första kullen parades hon med Busvizslans Cimbora Csákó och den andra kullen, 2015, med Olebjörks Ötödik Özséb. Olebjörks Ötödik Özséb har tre förstapris i ukl på jaktprov och har nu, 2015, tre kullar. Ett kullsyskon i Finland, Olebjörks Ötödik Ötlet, har andrapris ökl på jaktprov.

Ina Juhlin importerade tiken Sugár Noa från Ungern som var dräktig med den ungerska hanen Visnyei-Vadász Pengö och fick en kull med sex valpar där hon behöll Agaton

Madarasz Oktán, med ett andrapris i elitklass på jaktprov, bl a skog, och på bilden BIS på SVK:s Riksutställning 2012, äg Cecilia Sandström. Foto: Maria Tjärnström

*Busvizzlans Cimborg Csákó.
World Winner-10 med
andrapris i öppenklass på
jaktprov. Äg och foto, Karin
Olebjörk*

som fick andrapris ökl på jaktprov. Ina importerade också Magasparti Rutinos Florence från Ungern som fick andrapris ukl på jaktprov 2015.

Catarina Wik startade sin uppfödning under kennelnamnet Your Choice, numera tillsammans med Patrik Larsen, med en tik som hon importerade från Ungern, Yvett Of Skyrocket, som 2011 parades med den hanhund hon tidigare importerat från Australien, Hubertus Ziggie Stardust, som också erhållit förstapris ökl på jaktprov. Sammanlagt har det fötts 4 kullar med den senaste 2015. Den andra kullen 2014, är efter en jaktprovsmeriterad hanhund som Catarina lånade från Rumänien, Aranyvadasz Nimrod, där Your Choice Czeck Point, ägare Päivi Ketonen, har andrapris i ukl jaktprov i Finland. Senare importeras också Andzar Success, från Ryssland, som har andrapris ökl på jaktprov.

Förutom ovanstående hundar har Catarina även importerat: Karaszy Pengo, Karaszy Pitypana, Karaszy Pompas, Granitehill Umpa Lumpa, andrapris ukl jaktprov, Granitehill Uszály, Granitehill Ugar som numera finns i Finland med förstapris ökl, samt är svensk och finsk utställningschampion, Dior Boglarca, Fenyöligeti Anett, Carlos Z Malej Horky och Halston Everlasting Choice.

Granitehill Umpa Lumpa fick 2015 en kull med Gun Petersons hane Shadowfields Nootau och samma år fick även Yvett Of Skyrocket sin tredje kull med Carlos Z Malej Horky, en import från Slovakien, med de jaktprovsmeriter som krävs för att ansöka om godkännande för avel i hemlandet. Carlos Z Malej Horky har totalt två kullar så här långt (2015).

Elisabeth Macauley Pruzsina började, med Lattja-Fai Viharos-Vezér, sin uppfödning under kennelnamnet Superkanias, med första kullen 2009 och den tredje 2015. Cs-övárberki Rigó importerades till Sverige av Istvan Nemeth och parades med Lattja-

Fai Viharos-Vezér, vilket resulterade i Superkanias Rémmegény. Hon parades först med Your Choice Cozy-Toowoomba och 2015 med Carlos Z Malej Horky och har nu 20 avkommor.

Jaktlig utveckling

Från början kom inte vizslan till jägare i första hand. Riktigt varför är oklart, bortsett från att det är en ovanlig ras och få känner till den. Senare visar det sig att Britta Söderberg, Kennel Mariebergs, inte var nöjd med temperamentet på de vizslor hon importerat och fött upp. Britta var välkänd i jägarkretsar, vilket kan ha bidragit.

Rasen var till en början till antalet mycket liten och ingen av de uppfödare som var aktiva under 1980-talet och dess senare hälft höll på med jakt eller jagade klövvilt/gjorde eftersök. Det var svårt att få reda på om eller vem som apporterade med sin vizsla, om någon hade jagat fågel med den som stående fågelhund eller om eller hur de tränade. Det var svårt att ens hitta någon annan som hade en vizsla, ännu mindre någon att fråga som hade erfarenhet av jakt och träning av vizsla och det fanns knappt några med vizsla i klubben. I dag är det svårt att tänka sig då vare sig internet, e-post, Facebook och mobiltelefoner helt enkelt inte fanns.

*Snabbt in med fågeln på
släpspåret – Ölebjörk
Hatodik Farkas, förstapris i
unghundsklass på jaktprov, äg
Carolina Hauck. Foto: Björn
Turegård*

Via olika kanaler, nya uppfödare och hundar, utställningar, träffar och klubbverksamhet började en del träna och jaga med sina vizslor. Den första som vi säkert vet startade på eftersöksgrenar var Athena, uppfödare och dåvarande ägare Karin & Eskil Hedström, i augusti 1992 i unghundsklass. Athena fick åtta på vatten och tio på spår. Athena togs senare över av Rolf och Birgitta Hellberg och parades 1996 med deras hane de importerat från Australien, Agasvari Birthday Prezzy. Senare samma år, 1992, startade Watoto's Bona-Dea Of Hun-Tibbs, uppfödare Eva Cederberg, ägare Jan Andersson, två gånger i öppen klass med sex respektive sju på vattnet och tio på spår. Året därpå, 1993, blev Watoto's Bona-Dea Of Hun-Tibbs den första vizslan att gå till pris på jaktprov, i öppen klass med sex på fält och tio på apporten. Hon blir även historisk genom att vara den första vizslan med ett förstapris i öppen klass och att gå till andrapris i elitklass. Ytterligare två hundar gick till pris i elitklass i slutet av 1990-talet och i början av 2000-ta-

Watoto's Bona-Dea of Hun-Tibbs – den första jaktprovsmeterade vizslan i Sverige och tillika den första att gå till pris i elitklass med ett 2:a pris, äg Jan Andersson. Foto: Kristina Pettersson

let: Huvigas Bennie, ägare Eva Kits Nilsson, med ett förstapris och Vadoca Mikor, ägare Kristina Pettersson, med ett andrapris. Vid den tiden fanns för övrigt ingen åldersgräns för att få starta på prov som i dag, tio månader, och det finns en hund, Vadoca Mikor, som startat eftersöksgränarna i unghundsklass vid 6,5 månaders ålder och dessutom fått betygen vatten 10 och spår 10. Under senare år har vi ytterligare några hundar som gått till pris i elitklass: Vadoca Kardemumma, ägare Stefan Lund, förstapris ekl, Madarasz Oktán, ägare Cecilia Sandström, andrapris ekl, och Madarasz Rheia, ägare Malin Liljeholm, förstapris ekl.

Den första hunden som blev jaktchampion, Contessa av Miessévarri, ägd av Eva Kits Nilsson, blev svensk jaktchampion 2008. Eva är dessutom ensam om att ha ytterligare två jaktchampions, Annie z Králova Dvora och Busvizslans Famous Freya. Utöver dessa blev även Max, ägare Rolf Hellberg, jaktchampion 2014.

Det är hitintills fyra vizslor som tilldelats G Schildts Vandringspris: Vadoca Mikor 1995, Huvigas Bennie 1997, Busvizslans Cimbora Csiri 2006, Contessa av Miessévarri 2007.

Det blir allt fler som jagar och startar på prov med sina hundar, både eftersöksgränar och fältprov, men det varierar en hel del vad det gäller förmåga, talang och lydnad. De jaktliga egenskaperna, mätt i de egenskapsiffrorna som noteras på proven, visar ändå att de hundar som startas blir bättre och bättre, men det går inte att bortse från vilken erfarenhet och möjlighet till jakt/träning ägaren/föraren har. Det är inte helt ovanligt att vizslan är ägarens första fågelhund, tillika jakthund. Glädjande är att fler och fler som har vizsla blir intresserade av hur hunden fungerar, både att träna och jaga med. Kombinationen av en hund som det går att jaga med samtidigt som den är lätt att ha i vardagen tilltalar allt fler.

Den första vizslan att bli jaktchampioni Sverige blev Contessa av Miessévarri, som även tilldelades G Schildts vandringspris 2007. Äg och foto: Eva Kits Nilsson

Europa Cupen för Vizsla

Sverige deltog för första gången 2011 med tre hundar då Cupen gick i Danmark: Annie z Králova Dvora, Hubertus Ziggy Stardust, samt Farah z Nanikinho Dvora som kom på en hedrande sjätte plats med 14 poäng. Det var tio länder som deltog. Andra gången var i Holland 2015 där fyra svenska hundar deltog: I Èsther Du Chateau Des Monedieres, Olebjörk Hatodik Firka, Wenters Déva Állit och Farah z Nanikinho dvora. Laget kom på tredje plats med elva poäng av totalt sju länder.

I Èsther Du Chateau Des Monedieres, ägare Maria Fredriksson, är importerad från Frankrike och har förstapris ökl på jaktprov på jaktprov i Sverige..

Viltspår

Vizslan har redan från början fungerat utmärkt vid spårarbete och används vid bland annat eftersök. Viltspårschampionatet är ett relativt nytt championat och det finns flera hundar som ej anmält championatet varför det inte finns registrerat, även om hundarna har de meriter som krävs. I dag finns det tre vizslor som kan titulera sig SE VCH, Busvizslans Famous Freya, ägare Eva Kits Nilsson, Busvizslans Grouse Gordon, ägare Christer Malmqvist, samt Hun-Tibbs Red Whisper, ägare Maria Fredén.

Exteriör

Vizslan har ett utseende, sätt och uttryck som många uppmärksammar och helt enkelt tycker att det är en vacker hund. Rasen uppvisar en relativt stor spridning avseende storlek, färg och benstomme. Idealet är en pälsfärg som nog bäst kan beskrivas som olika nyanser av ovansidan på en normalgräddad småfranska "semmelgelb"/"szemelsarga". Färgen på ögon och nos ska harmoniera med pälsfärgen eller vara mörkare. Rasen ska ha en horisontell överlinje och rak nosrygg.

Trots avsaknaden av "flashig" päls ses rasen världen över ofta på utställningar och i åtskilliga länder finns det idag en viss uppdelning av hundar som ställs ut, men inte används till jakt och inte heller tränas för jakt, vid sidan av hundar som används till jakt och/eller jakttränas, även om gränsen inte är lika tydlig som för exempelvis labrador. I Sverige har det hela tiden funnits krav på jaktmerit för utställningschampionat, och inte så lite heller, förstapris i öppen klass på jaktprov. Det har säkert bidragit till att det är relativt vanligt att även meritera sin vizsla på jaktprov.

Många tilltalas av vizslans yttre - I'Rima Z Panských Lesu. Foto: Maria Fredriksson

Hubertus Ziggy Stadust, JWW-10 och World Winner-11 med förstapris i öppenklass på jaktprov. Äg och foto, Catarina Wik

Vi har haft förhållandevis många vizslor som utmärkt sig på världsutställningarna, där WW står för World Winner och JWW för Junior World Winner. Dessa har varit, WW-95 Griffon Wryneck, JWW-95 Vadoca Mikor, WW-98 Huvigas Bennie, WW-08 Funny Farms Eszmény, WW-10 Busvizslans Cimbora Csákó Csako, WW-10 Sugár Noa, JWW-10 Yvett Of Skyrocket, JWW-10 och WW-11 Hubertus Ziggie Stardust, JWW-14 Andzar Success.

Crufts

Vid fyra tillfällen har svenska/svenskägda hundar deltagit. Första gången, 2002, deltog Vadoca Mikor och kom tvåa bland 18 hundar i Open Class. Andra gången, 2012, deltog Yvett Of Skyrocket som blev placerad och Hubertus Ziggie Stardust som kom tvåa i Special Working Gundog, med sex hundar i klassen. 2014 deltog Roughshoot Casper Of Sweden och kom etta i Special Working Gundog med två hundar i klassen. Nu senast, 2015, deltog han igen och upprepade resultatet.

Det finns vizslor som deltagit vid bruksprov i Svenska brukshundsklubbens regi, tjänstehund, agility, med mera, som nämnts tidigare. Det finns även flera vizslor som tävlar framgångsrikt i lydnad och många har LP (Lydnadsprovdiplom) framför allt i lydnadsklass 1. Här är de fyra vizslor som hitintills blivit lydnadschampion: Hun-Tibbs Fiona, ägare Ulla Johansson, Watoto's Apollon, ägare Kristina Pettersson, Vadoca Mikor, ägare Kristina Pettersson samt Vadoca Prudence, ägare Magdalena Haeger.

Foto: Kristina Pettersson.